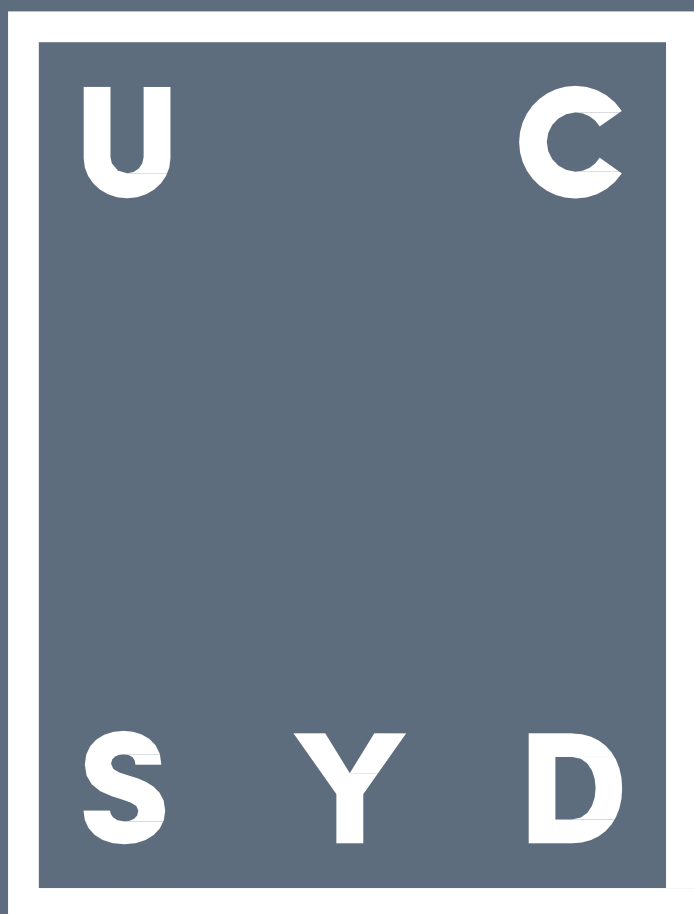

BEVÆGELSE FOR ALLE – VIDENSCENTER OM HANDICAP

Slutevaluering

Indhold

1.	Resume	2
2.	Kort om evalueringen	4
3.	Om projektet	5
4.	Datagrundlag	7
4.1	Observationer og interviews	7
4.2	Spørgeskema.....	8
5.	Resultater	9
5.1	Deltagernes oplevelser og vurderinger af projektet og workshops.....	9
5.2	Aktivitetsdatabase, dialogkort og tilpasningshjul.....	15
5.3	Deltagernes oplevelser og vurderinger af aktiviteterne	21
5.4	Udfordringer i forbindelse med bevægelsesaktiviteter	23
6.	Sammenfatning	24
7.	Bilag	25
7.1	Interviewguide til interviews med foregående observation	25
7.2	Interviewguide til interviews med deltagere uden foregående observationer	27
7.3	Observationsguide.....	29
7.4	Tabelrapport.....	30

1. Resume

Følgende er en opsummering af slutevalueringens væsentligste pointer.

Deltagernes oplevelser og vurderinger af projektet

Deltagernes oplevelser og vurderinger af projektet er overordnet meget positive. Et af projektets væsentligste mål har været ”at lærere og pædagoger får viden og redskaber til at inkludere børn og unge med særlige behov i idræt og bevægelse”. På spørgsmålet om hvorvidt de efter deres deltagelse i projektet i højere grad arbejder med bevægelse, svarer 49 % af respondenterne at dette er tilfældet mens kun 23 % svarer at dette ikke er tilfældet for dem. De væsentligste faktorer for at en del oplever at deres deltagelse i projektet ikke har bidraget til at de i højere grad arbejder med bevægelse, er manglende tid og at respondenterne, på tidspunktet for deres besvarelse, ikke har deltaget i begge workshops og derfor ikke har haft mulighed for at gå i gang med bevægelsesaktiviteter endnu. Af de respondenter der svarer at de i højere grad arbejder med bevægelse, tilkendegiver en del at det efter deltagelse i projektet er blevet nemmere at aktivere *alle* børn i klassefællesskabet. Muligheden for at tilpasse aktiviteterne til flere forskellige elevgrupper, nævnes i den forbindelse som et særligt væsentligt og givtigt aspekt ved projektet.

På spørgsmålet om hvad udbyttet af de to workshops er, svarer 63 % af respondenterne at de enten i meget høj eller i høj grad har fået ny viden til at *inkludere* børn med særlige behov i bevægelsesaktiviteter. Det samme gør sig gældende for spørgsmålet om hvorvidt deltagerne har fået ny viden til at *tilpasse* bevægelsesaktiviteter til børn med særlige behov. Her vurderer ligeledes 63 % at de enten i meget høj grad eller i høj grad er enige i dette.

I interviewene og åbne spørgsmål nævnes workshopperne som meget givtige i forhold til at formidle viden om målgruppens behov og aktiviteterne. I den forbindelse roses oplægsholderne for deres engagement, energi og evnen til at skabe en god stemning. På spørgsmålet om hvad deres overordnede vurdering af de to workshops har været, svarer langt størstedelen af respondenterne, 78 %, at de enten er meget positive eller positivt stemte.

Projektet har dermed i høj grad opfyldt sit mål om at videreformidle viden og redskaber til at inkludere børn og unge med særlige behov i idræt og bevægelse.

Aktivitetsdatabase, dialogkort og tilpasningshjul

Den overordnede vurdering af de præsenterede redskaber er ligeledes positiv. I spørgeskemaundersøgelsen er vurderingen af de tre specifikke redskaber, aktivitetsdatabasen, dialogkort

og tilpasningshjulet, relativt ens, omend aktivitetsdatabasen og andre konkrete aktiviteter er blevet afprøvet mest. Aktivitetsdatabasen er blevet brugt af 53 % af respondenterne, efterfulgt af andre konkrete aktiviteter, der er blevet brugt af 49 % af respondenterne. Dialogkort (14 %) og tilpasningshjul (26 %) derimod ser ud til at blive brugt i mindre grad, hvilket blandt andet kan hænge sammen med at en del deltagere udelukkende har deltaget i anden workshop og dermed ikke haft mulighed for at gøre brug af hverken dialogkort eller tilpasningshjul. Interviewene tegner dog et lignende billede. Også her er det primært aktivitetsdatabasen og konkrete aktiviteter, der nævnes som de mest anvendte redskaber. Slutevalueringen peger på aktivitetsdatabasen som et vellykket redskab der er nemt at navigere i og hvor brugerne fremhæver instruktionerne, navigationen, overskueligheden og funktionaliteten som vellykkede. Det samme gælder for aktiviteterne der beskrives som anvendelige og funktionelle.

Deltagernes oplevelser og vurderinger af aktiviteterne

Ser man nærmere på respondenternes og de interviewedes oplevelser og vurderinger af de i databasen præsenterede aktiviteter, fremhæves særligt deres bidrag til at inkludere børn og unge der befinder sig i udsatte positioner. I den forbindelse nævnes aktiviteterne også som særligt velegnede til at inkludere børn der plejer at være mindre deltagende i undervisningen.

Informanterne fremhæver desuden at aktiviteterne bidrager til at højne humøret hvorved de bidrager til trivsel og fællesskabsfølelse i klasserne. Det er her særligt trivselsaktiviteterne som nævnes som givtige. De fagfaglige aktiviteter derimod bruges i mindre omfang, da de er mere tidskrævende og også fordrer mere forberedelse.

Udfordringer i forbindelse med bevægelsesaktiviteter

På spørgsmålet om hvilke udfordringer de adspurgte oplever i forbindelse med bevægelsesaktiviteter, nævnes primært strukturelle aspekter som tid, sted og rammer, som de væsentligste forhindringer for at kunne inddrage bevægelsesaktiviteter i højere grad. Flere interviewpersoner peger også på at udfordringerne ved at inddrage bevægelsesaktiviteter i undervisningen hænger sammen med elevernes frygt for at fejle. Dette gør sig især gældende i mellemtrinnet og udskolingen og påvirker elevernes lyst til at deltage i fysiske aktiviteter. De interviewede fremhæver i den forbindelse muligheden for at differentiere aktiviteterne som en vigtig faktor for at imødegå nogle af disse udfordringer.

2. Kort om evalueringen

Nærværende rapport sammenfatter resultaterne for slutevalueringen af projektet *Bevægelse for Alle*.

Evalueringen blev gennemført i to dele. Resultaterne for første del er sammenfattet i midtvejsrapporten, mens resultaterne for anden del foreligger her.

Data der er brugt i nærværende rapport, er indsamlet i perioden april 2022 – august 2023. For data indsamlet forud for slutevalueringen se evalueringens midtvejsrapport.

Midtvejsevalueringens mål var at give Videnscenter om handicap en informeret baggrund for at justere og udvikle projektet, dets redskaber og indhold.

Slutevalueringens mål derimod har været af mere summativ karakter og har haft fokus på at indsamle og analysere deltagernes vurderinger og oplevelser af projektet for derigennem at give et indblik i hvorvidt projektets overordnede målsætninger er blevet indfriet.

3. Om projektet

Projektet *Bevægelse for Alle* er udviklet af Videnscenter om handicap og er støttet af midler fra Novo Nordisk Fonden. Dets hensigt har været ”at fremme alle børns oplevelse af bevægelsesglæde og inklusion i bevægelsesfællesskaber, så de får mod på og lyst til at bevæge sig hele livet”.

Derudover har formålet med projektet været ”at lærere og pædagoger får viden og redskaber til at inkludere børn og unge med særlige behov i idræt og bevægelse”.

Målgruppen for projektet har været lærere og pædagoger der varetager undervisning eller skal udføre bevægelse i løbet af skoledagen, primært i klassetrinene 4. – 10. klasse.

Projektet har bestået af to dele. Første del har haft fokus på at udvide og kvalificere Videnscenter om handicaps allerede eksisterende aktivitetsdatabase som inden projektstart indeholdt 150 aktiviteter der ikke var målrettet skolen, og hvoraf kun enkelte aktiviteter havde forslag til tilpasninger. Målet var at aktivitetsdatabasen skulle omstruktureres, udvides og kvalificeres, så den i højere grad kunne imødekomme lærere og pædagogers behov for lettilgængelige aktivitetsforslag og redskaber, der passer til de faglige krav på skoleområdet.

Anden del af projektet har fokuseret på at udvikle en kursusmodel bestående af en række workshops til lærere og pædagoger. Kursusmodellens mål var dels at udbrede viden om aktivitetsdatabasen og dens redskaber herunder også at give deltagerne indsigt i hvordan alle børn kan inkluderes i bevægelsesaktiviteter. Dels skulle de to workshops sikre at redskaber, aktiviteter og indhold var implementerbare i praksis.

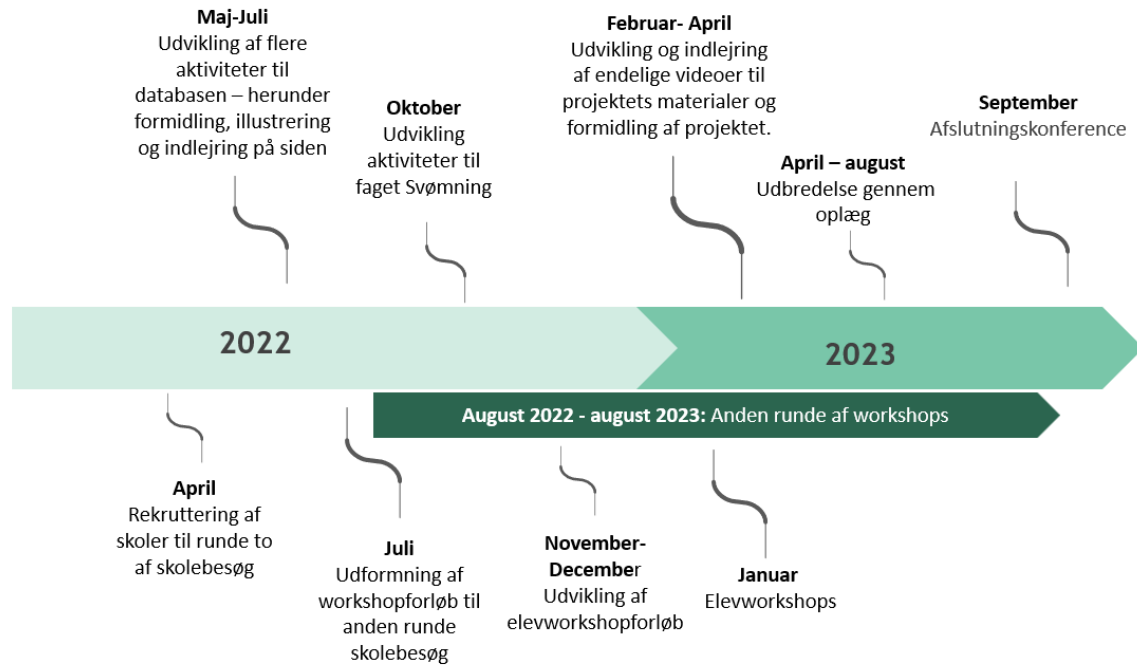
Kursusdelen bestod af to workshops á 2 timers varighed. Her blev lærere, pædagoger og andet fagpersonale introduceret til projektets bevægelsesdidaktik, inklusion i bevægelse og tilpasningsmuligheder. Mellem første og anden workshop var der indlagt en periode på 2,5 - 3 måneder hvor deltagerne havde mulighed for at afprøve materialer og redskaber for at tilegne sig erfaringer med disse i egen praksis. I alt 17 skoler med 366 deltagere har deltaget i workshops i projektets sidste år.

Ud over kursusdelen er der blevet afholdt tre elevworkshops hvor projektgruppen afprøvede og introducerede elever til bevægelsesaktiviteter fra databasen med et fokus på at teste materialer og udvikle aktiviteter. Herudover er der yderligere afholdt workshops på en række uddannelsesinstitutioner og projektet er blevet præsenteret ved konferencer, bl.a. Idrætsmødet, Re-Move samt Lærfest. Projektgruppen har desuden afholdt webinarer og oplæg om projektet. Som afslutning på *Bevægelse for Alle* vil der den 21.09.2023 blive afholdt en slutkonference, som 100 personer har tilmeldt sig til per

01.09.2023.

Nedenfor ses en detaljeret tidslinje for *Bevægelse for Alle* i perioden april 2022 – september 2023.

Figur 1: Tidslinje for *Bevægelse for Alle* i perioden april 2022 – september 2023

4. Datagrundlag

Evalueringens datagrundlag består af 7 enkeltinterviews, 4 klasserumsobservationer samt kvantitative data indsamlet gennem et spørgeskema.

Både spørgeskemaet og interviewguides blev udviklet i samarbejde mellem Videnscenter om Handicap og UC SYD.

4.1 Observationer og interviews

Der blev gennemført i alt 3 klasserumsobservationer med lærere og elever fra 3. til 6. klassestrin. Observationernes varighed varierede fra 45-90 minutter. I forlængelse af observationerne blev der gennemført interviews med de observerede lærere. Observationerne er ikke medtaget som særskilt datamateriale i nærværende rapports beskrivelser af de interviewedes oplevelser og vurderinger af projektet, men har tjent som konkret udgangspunkt for de efterfølgende interview. Herudover blev der gennemført yderligere 4 interviews. Der blev således afholdt i alt 8 interviews hvoraf 5 var med workshopdeltagere mens 3 var med ikke-workshopdeltagere. Af de 5 interviewede workshopdeltagere var to lærere også med til elevworkshops. Tabellen nedenfor viser fordelingen af interviewpersoner.

Oversigt over fordelingen af interviewpersoner

Interview 1	Ikke-workshopdeltager
Interview 2	Workshopdeltager
Interview 3	Workshopdeltager
Interview 4	Workshop- og elevworkshopdeltager
Interview 5	Workshop- og elevworkshopdeltager
Interview 6	Ikke-workshopdeltager
Interview 7	Ikke-workshopdeltager
Interview 8	Workshopdeltager

Interviewenes formål var bl.a. at indhente viden om, hvordan projektets workshopforløb har haft indflydelse på praksis samt opnå indblik i hvilke materialer og metoder brugerne har taget til sig. Interviewene blev gennemført med udgangspunkt i en semistruktureret interviewguide (se bilag 1) Interviewenes varighed var mellem 20 til 35 minutter.

4.2 Spørgeskema

Et link til spørgeskemaet blev udlevet til workshopdeltagerne i forbindelse med workshop to. Formålet med spørgeskemaet var at indhente brugernes vurdering af projektets database, materialer og redskaber, samt brugernes forslag til justeringer af disse elementer.

I forbindelse med slutevalueringen blev der indsamlet i alt 238 besvarelser. Data præsenteret i rapporten er trukket den 4. september 2023. Tabelrapporten er vedhæftet som bilag (se bilag 6.4).

Svarprocent og baggrundsdata

Af i alt 366 workshopdeltagere har 318 besvaret spørgeskemaet hvilket giver en svarprocent på 87 %. Resultaterne kan dermed anses for at være repræsentative.

Ud af de i alt 314 respondenter der har svaret på spørgsmålet om deres profession, har 63 % svaret at de er uddannede lærere, 29 % er uddannede pædagoger og 8 % andet, herunder ufaglærte. Af disse arbejder 47 % på en almindelig folkeskole, 28 % på en specialskole, 19 % på en folkeskole med specialklasserække, 4 % på en ungdomsskole og 3 % andet. I forhold til hvilket klassetrin respondenterne underviser på fordeler besvarelserne sig således: 25 % underviser i indskolingen (1.-3. klasse), 33 %, underviser på mellemtrinnet (4.-6. klasse) og 42 % underviser i udskolingen (7.-10. klasse). Den største andel, 40 %, underviser på små skoler under 200 elever, mens 30 % arbejder på henholdsvis mellemstore (200-500 elever) og store skoler (500 til over 800 elever). Enogfirs procent af de adspurgte har deltaget i begge af projektets to workshops.

5. Resultater

Evalueringsens resultater præsenteres i fire afsnit.

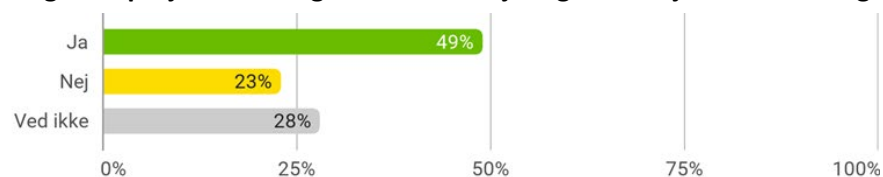
- Deltagernes oplevelser og vurderinger af projektet og workshopperne overordnet.
- Deltagernes vurderinger af projektets redskaber og metoder, herunder aktivitetsdatabasen, dialogkortene og tilpasningshjulet.
- Deltagernes vurderinger af aktiviteterne.
- Udfordringer i forbindelse med bevægelsesaktiviteter

Spørgeskemaundersøgelsens overordnede resultater vil blive suppleret og nuanceret med udsagn fra interviewene. I den forbindelse er det væsentligt at nævne at de interviewedes udsagn repræsenterer enkelte personers holdninger men kan bidrage med at udvide forståelsen af spørgeskemaundersøgelsens resultater.

5.1 Deltagernes oplevelser og vurderinger af projektet og workshops

Som beskrevet i det foregående har et af projektets mål været ”at lærere og pædagoger får viden og redskaber til at inkludere børn og unge med særlige behov i idræt og bevægelse”. Et væsentligt spørgsmål for evalueringen har derfor været hvorvidt projektdeltagerne vurderer at deres deltagelse i projektet har bidraget til de i højere grad arbejder med bevægelse. Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det at 49 % af respondenterne tilkendegiver at de efter deltagelse i projektet i højere grad arbejder med bevægelse. Samtidig er der 28 % der svarer *ved ikke* på spørgsmålet mens 23 % vurderer at de *ikke* i højere grad arbejder med bevægelse. Næsten halvdelen af respondenterne vurderer dermed at projektet har bidraget til at de nu i højere grad arbejder med bevægelse.

Tabel 1. Har din deltagelse i projektet bidraget til at du i højere grad arbejder med bevægelse?

(n=236)

Respondenternes svar på *hvordan* deres deltagelse i projektet har bidraget til at de i højere grad arbejder med bevægelse, er mangfoldige. En stor del beskriver at de har fået et ændret mindset hvor et øget fokus på vigtigheden af bevægelse og bevægelsesglæde er rykket i centrum og hvor viden om og motivationen for at arbejde med bevægelse er blevet øget. For andre handler det mere konkret om at de har fået forslag til nye tiltag og ideer til aktiviteter i undervisningen. En af respondenterne uddyber i et åbent

spørgsmål:

”Jeg får nemmere alle elever med. Derfor bruger jeg bevægelse mere”
(Svar på åbent spørgsmål).

At det er blevet nemmere at aktivere alle børn i klassefællesskabet, er en pointe som flere respondenter udtrykker. Muligheden for at tilpasse aktiviteterne til flere forskellige elevgrupper nævnes i den forbindelse som et væsentligt element som projektet har bidraget med. En af respondenterne skriver som svar på spørgsmålet om hvordan deltagelsen i projektet har bidraget til at vedkommende i højere grad arbejder med bevægelse:

”Det, at der er kommet fokus på bevægelse og at jeg har fået inspiration til bevægelsesaktiviteter. Derudover er det rart at aktiviteterne kan tilpasses flere elever”
(Svar på åbent spørgsmål).

For de respondenter der har svaret at projektet ikke har bidraget til at de i højere grad arbejder med bevægelse, handler det primært om at de inden deres deltagelse i projektet allerede gjorde brug af bevægelse. På spørgsmålet *Kan du uddybe, hvorfor din deltagelse i projektet ikke har bidraget til at du i højere grad arbejder med bevægelse*, svarer en af respondenterne fx:

”Jeg forsøger i forvejen at inddrage bevægelse, men jeg er inspireret til nye typer aktiviteter”
(Svar på åbent spørgsmål).

Andre faktorer der nævnes som forklaring på at projektdeltagelsen ikke har bidraget til et forstærket arbejde med bevægelse, er blandt andet manglende tid og at der ikke har været muligheder for at inddrage bevægelse endnu.¹ En enkelt underviser skriver at vedkommende ikke kan se relevansen i forhold til den elevgruppe vedkommende arbejder med mens en anden fremhæver at vedkommende ikke kan se relevansen i forhold til de fag som vedkommende underviser i.

Oplevelser og vurderinger af workshops

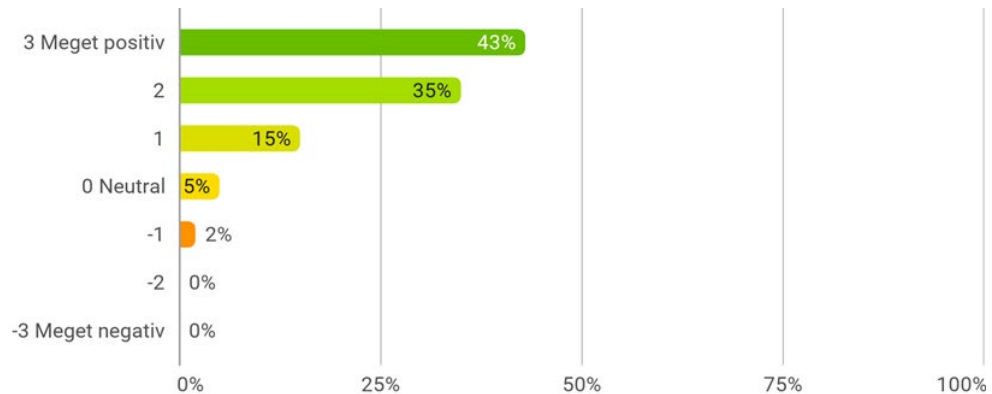
Et væsentligt aspekt ved projektet *Bevægelse for Alle* har været de workshops som projektgruppen har tilbudt. Målet var at give lærere og pædagoger nødvendig viden og kompetencer for at kunne inkludere flere elever i bevægelsesaktiviteter. På de to workshops blev praksiseksempler og

¹ Tid nævnes også som en væsentlig overordnet udfordring for at kunne integrere bevægelse i dagligdagen af interviewpersonerne og emnet vil derfor blive behandlet særskilt i afsnit 5.4.

aktiviteter koblet sammen med indsigt i specialpædagogik, -didaktik og organisering. Ud over workshops for lærere og pædagogisk personale blev der som nævnt tidligere også afholdt elevworkshops, hvor projektgruppen besøgte klasser og afprøvede forskellige aktiviteter.

På spørgsmålet om hvad deres overordnede vurdering af de to workshops har været svarer langt størstedelen af respondenterne, 78 %, at de enten er meget positiv eller positiv stemte overfor de to workshops. Fem procent forholder sig neutrale og kun 2 % er lettere negativ stemt.

Tabel 2. Hvad er din vurdering af den eller de workshop(s), du har deltaget i?

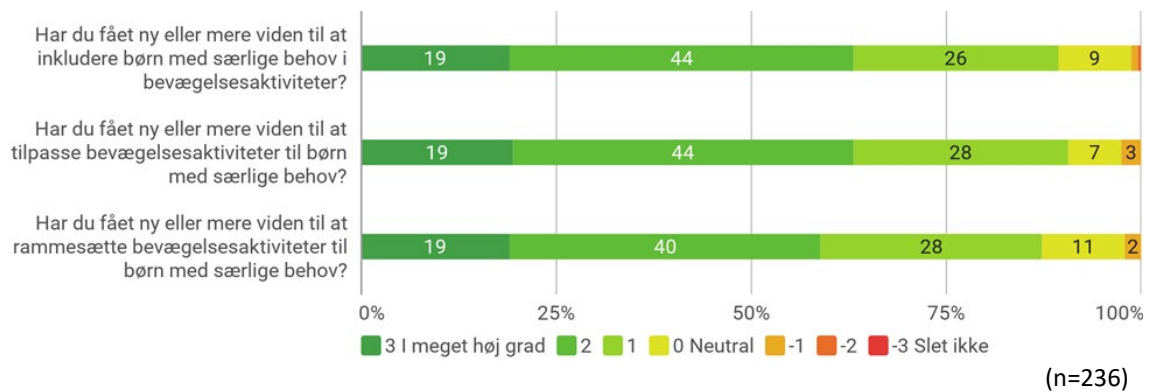

(n=236)

På spørgsmålet om hvad udbyttet af de to workshops har været for deltagerne, svarer 63 % af respondenterne at de enten i meget høj eller i høj grad har fået ny viden til at *inkludere* børn med særlige behov i bevægelsesaktiviteter mens 26 % vurderer at dette er sket i nogen grad og 9 % forholder sig neutrale. Samme tendens gør sig gældende i forhold til spørgsmålet om hvorvidt deltagerne har fået ny viden til at *tilpasse* bevægelsesaktiviteter til børn med særlige behov. Her vurderer ligeledes 63 % at dette enten i meget høj grad eller i høj grad er tilfældet, 28 % at dette i nogen grad har været tilfældet og 7 % forholder sig neutrale til spørgsmålet.

Der kan spores et mindre fald i de positive besvarelser når det drejer sig om spørgsmålet om hvorvidt deltagerne har fået ny viden til at rammesætte bevægelsesaktiviteter til børn med særlige behov. Her svarer sammenlagt 59 % at dette har været tilfældet i meget hhv. i høj grad, 28 % svarer at dette er sket i nogen grad, og 11 % forholder sig neutrale.

Tabel 3. Hvad er dit udbytte af den eller de workshop(s) du har deltaget i?

Svarene fra spørgeskemaundersøgelsen viser dermed at deltagerne overordnet set er yderst positive i deres vurdering af de to workshops. Dette positive billede bekræftes under interviewene.

Her giver samtlige af de interviewede der har deltaget i workshops ros til oplægsholderne. Typisk fremhæves oplægsholderens engagement, energi og evnen til at skabe en god stemning. Deltagerne er blevet inspireret til at deltage aktivt i workshoppen samtidig med at de har fået mod på at afprøve nye bevægelsesaktiviteter i egen praksis.

Det nævnes som et særligt positivt element at workshopsene var tilrettelagt således, at deltagerne selv skulle afprøve aktiviteterne. Som en af de interviewede beskriver det:

”Jeg synes det er godt det der med at man kommer op og prøver legene selv i stedet for at man selv sidder og leger, sidder og læser om dem og prøver aktiviteterne af og, er i bevægelse og at det veksler. Det synes jeg faktisk virkede rigtig godt”
(Interview med workshopdeltager, 2).

Mens en anden beskriver det således:

”I skal jo også vide at folkeskolelærere er jo sådan meget, så kører man lidt i samme rille, så engang imellem er det virkelig vigtigt at man får et kæmpe los bagi. Og det er jo losset: At komme til en workshop. Det er ikke at sidde og høre et foredrag i 4 timer. Det er nemlig vigtigt, at man som lærer er en del af det. Som lærer er man også nødt til at synes det er sjovt at lege lidt. Og så skal de [lærerne] fodres. Så det der med at man for eksempel bliver opdateret inde på Aktiviteter For Alle [aktiviteterforalle.dk]”
(Interview med workshopdeltager, 8).

En lærer der deltog i en elevworkshop, fremhæver at vedkommende føler at have fået fyldt ”bevægelsesrygsækken” med aktiviteter der er nemt tilgængelige og kan bruges uden den store forberedelse.

”Jeg synes, det er ret fantastisk at have Heidi og Karla her og det fortjener alle klasser, at få besøg af dem, for det er nogle fede aktiviteter og det er altid fedt som lærer at kunne fylde noget på vores bevægelsesrygsæk. De der ting man lige kan hive op af

lommen når ens elever sidder og kigger ud i luften og ikke kan deltage i undervisningen, fordi de er trætte eller andet, at man altid lige har et eller andet, man kan hive op af hatten"

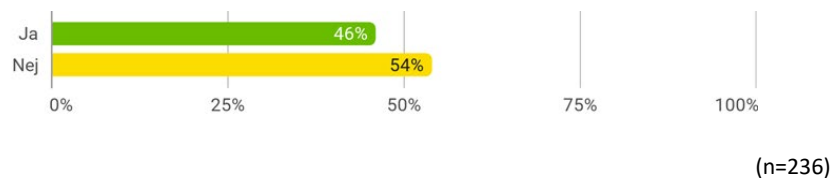
(Interview med elevworkshopdeltager, 5).

Afprøvning af aspekter fra workshopperne

Formålet med de to workshops har været at give deltagerne viden om og redskaber til at de selv kan tilpasse aktiviteter til de målgrupper de arbejder med. Det har således været centralt for projektgruppen at viden fra workshops omsættes til praksis. Der er derfor interessant at se nærmere på hvorvidt deltagerne har brugt nogle af de redskaber og metoder som de er blevet gjort bekendt med i forbindelse med de to workshops.

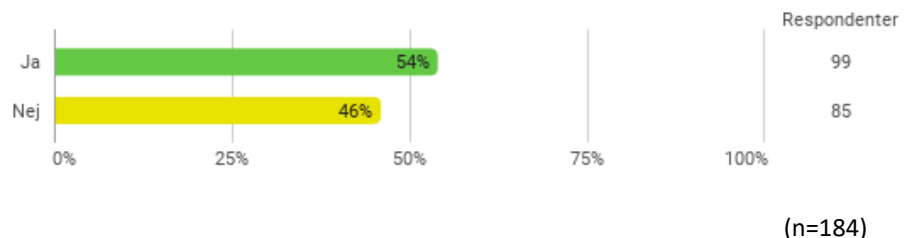
På spørgsmålet om de afprøvet nogle af de ting de har lært på workshopperne, svarer 46 % af alle respondenterne at det har de mens 54 % svarer at de ikke har.

Tabel 4. Har du afprøvet nogle af de ting du har lært på workshopperne?

En mulig forklaring på at over halvdelen af de adspurgte ikke har afprøvet nogle af de ting de er blevet præsenteret for under workshopperne, er at en del respondenterne ikke har deltaget i begge workshops. De har derfor ikke modtaget viden om materialerne før den dag de besvarer spørgeskemaet og har dermed ikke haft mulighed for at afprøve redskaber og aktiviteter endnu. Filtrerer man svarene på ovenstående spørgsmål og kigger udelukkende på de respondenter der har deltaget i begge workshops, ændrer tallene sig således at det nu er 54 % der svarer ja på spørgsmålet om de har afprøvet ting de har lært på de to workshops.

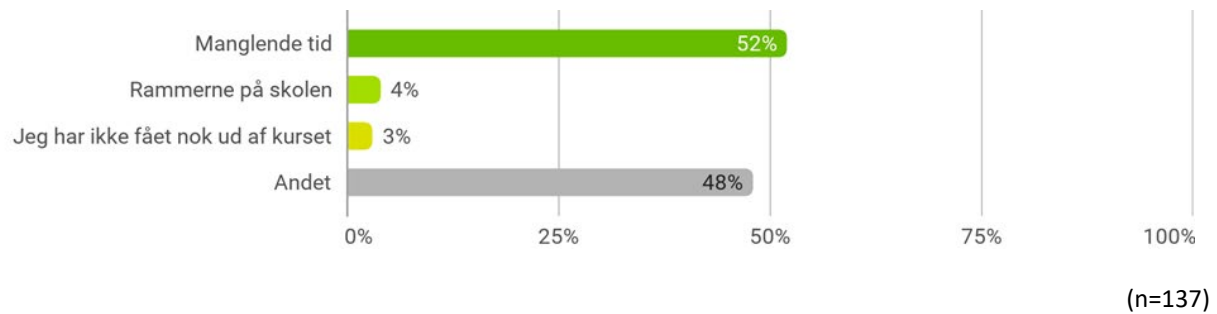
Tabel 5. Har du afprøvet nogle af de ting du har lært på workshopperne? Udelukkende besvaret af respondenter, der har deltaget i begge workshops.

Ser man nærmere på specifikke årsager til at nogle deltagere ikke har afprøvet nogle af de ting de har lært, viser det sig at manglende tid er en væsentlig grund. Hele 52 % af de respondenter, der har svaret nej til

spørgsmålet om hvorvidt de har afprøvet ting som de har lært fra de to workshops, vurderer dette som faktor mens 48 % fremhæver andet og kun 3 % angiver at det er indholdet på de to workshops der er grunden til at de ikke har afprøvet noget endnu.

Tabel 6. Hvorfor har du ikke afprøvet ting fra workshopperne (du må gerne vælge mere end et svar)?

Fraregnes de respondenter der kun har deltaget i én workshop, viser det sig at manglende tid i endnu højere grad bliver den væsentligste faktor for respondenterne for ikke at have afprøvet noget fra de to workshops. Et andet hyppigt svar på spørgsmålet om hvorfor deltagerne ikke har afprøvet noget fra workshopperne, er at elevgruppen er for blandet til at aktiviteterne kan udføres. En af respondenterne skriver mere udførligt:

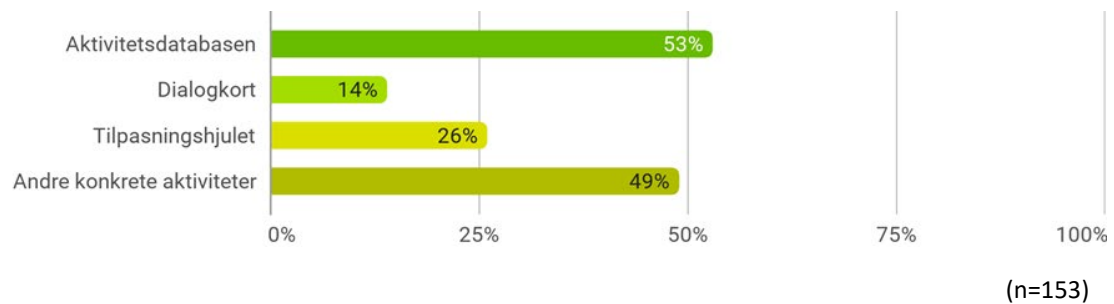
”Det er desværre ikke bevægelse der har været i fokus lige nu. Men det kommer mere og mere. Vi har bl.a. mistet bevægelseslektionerne og jeg har ikke altid haft så meget enetid med eleverne. Den anden klasse har haft nogle problematikker, der har gjort det (næsten umuligt) at lave de aktiviteter”
(Svar på åbent spørgsmål).

Manglende tid og elevsammensætningen er således væsentlige faktorer for at elementer fra workshopsene ikke er blevet brugt endnu, men der er en grundlæggende velvilje blandt deltagerne til at ville prøve aktiviteterne på et senere tidspunkt. Dette tyder på, at deltagerne kan se relevansen af arbejdet med bevægelsesaktiviteter og at workshopforløbene har givet mod på at prøve disse af.

Ser man nærmere på, hvilke specifikke aspekter fra de to workshops deltagerne har afprøvet, viser det sig at aktivitetsdatabasen og andre konkrete aktiviteter er blevet afprøvet mest. Aktivitetsdatabasen scorer her højest med 53 %, efterfulgt af andre konkrete aktiviteter med 49 %. Dialogkort (14 %) og tilpasningshjul (26 %) derimod ser ud til at blive brugt i mindre grad. ²

² Igen må deltagerens svar ses i lyset af at et en del respondenter ikke har deltaget i begge workshops på det tidspunkt hvor de besvarer spørgeskemaet og derfor ikke har haft muligheden for at afprøve alle de redskaber der er blevet præsenteret endnu.

Tabel 8. Hvad har du afprøvet fra workshopperne (du må gerne vælge mere end et svar)?

Dette er også en tendens der kan spores i interviewene hvor konkret inspiration til bevægelsesaktiviteter er det aspekt der nævnes som den væsentligste årsag til brugen af aktivitetsdatabasen.

En af de interviewede beskriver det således:

”Nej, vi har ikke brugt tilpasningshjul og dialogkort. Jeg har været inde på hjemmesiden for at få noget inspiration til bevægelsesaktiviteter og til bevægelse i undervisningen, og det ved jeg også at nogle af mine kollegaer har. Om der er nogen på skolen [...] der har været inde og bruge tilpasningshjulet, det ved jeg ikke. Jeg har også kigget i den ekstremt lækre bog vi har fået. Men hjemmesiden synes jeg er rigtig, rigtig god og rigtig godt bygget op og let tilgængeligt og beskriver godt de forskellige aktiviteter man kan bruge - fin inspiration”

(Interview med workshopdeltager, 2).

At dialogkort og tilpasningshjul i mindre grad bruges end aktivitetsdatabasen og konkrete aktiviteter hænger muligvis sammen med den manglende tid som respondenterne udpeger som væsentlig faktor der forhindrer dem i at gøre brug af hvad de har lært i de to workshops. Det er netop disse to redskaber, der kræver en ekstra indsats i forhold til forberedelse. Som en af de interviewede beskriver det:

”Det kræver noget forberedelse at indtænke sådan noget bevægelse i undervisningen, og det kræver også [...] det kræver i den grad forberedelse, hvis det er, at man vil have bevægelsen til at matche det emne, som man lige er i gang med at arbejde med. Det gør det”

(Interview med ikke-workshopdeltager, 7).

I det følgende vil respondenternes og interviewpersonernes vurderinger af aktivitetsdatabasen, dialogkortene og tilpasningshjulet blive præsenteret mere indgående.

5.2 Aktivitetsdatabase, dialogkort og tilpasningshjul

Netop tidsfaktoren og tilgængeligheden er således vigtige faktorer for lærerne når de skal gøre brug af bevægelsesaktiviteter og det er også nogle af de faktorer der nævnes som positive ved aktivitetsdatabasen.

Aktivitetsdatabasen samler aktiviteter til idrætsundervisningen, bevægelse i fagene og aktiviteter til trivselsarbejdet og indeholder også redskaber og materialer til at rammesætte og tale om fællesskaberne og aktiviteterne.

Den 01.09.2023 var der i alt 87.066 besøg på siden aktiviteterforalle.dk, heraf var 24.905 unikke besøgende. De aktiviteter som var mest besøgt, var *Massagehistorie* med 1288 besøgende og *Alternativ rundbold* med 917 besøgende.

Både materialer og aktivitetsdatabasen beskrives som overskuelige, nemme af gå til og som kilde til inspiration.

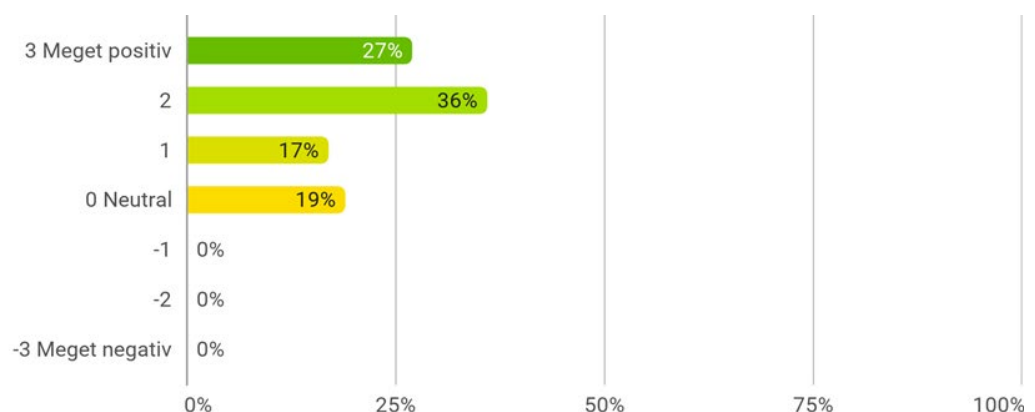
"Materialet er nemt at gå til og hjemmesiden er meget overskuelig. Jeg har derfor ikke behøvet at forberede en masse, men mere bare ind og vælge og i gang. Det har været super fedt og adskiller jeres materiale fra andres"
(Svar på åbent spørgsmål).

"Så det jeg kan bruge det her materiale til, det er jo, at jeg kan få noget inspiration"
(Interview med workshopdeltager, 4).

"Når man får en opgavedatabase, er det bare nemmere at gå til, og så får man det brugt"
(Svar på åbent spørgsmål).

Dette billede går igen i spørgeskemaundersøgelsen hvor sammenlagt 80 % svarer at deres overordnede oplevelse med databasen er enten meget positiv eller overvejende positiv mens 19 % forholder sig neutrale. Der er ingen af de adspurgte der oplever aktivitetsdatabasen negativt.

Table 10. Hvad er din overordnede oplevelse med aktivitetsdatabasen?

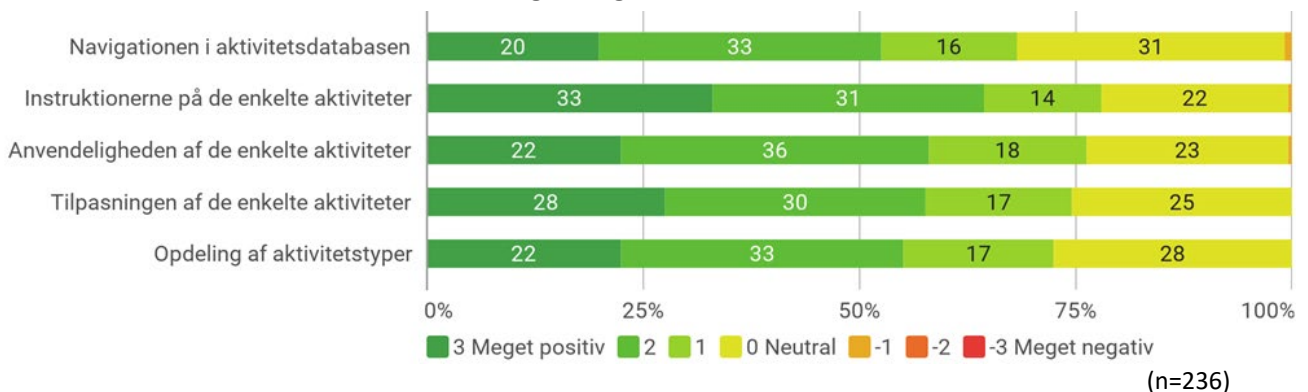

(n=236)

Det samme gør sig gældende når der i spørgeskemaundersøgelsen spørges nærmere ind til forskellige

elementer af aktivitetsdatabasen. Som det fremgår af tabel 11, vurderer sammenlagt 69 % navigationen i databasen som positiv, 31 % forholder sig neutrale. For instruktionerne på de enkelte aktiviteter fordeler svarere sig således at 78 % er enten meget positive eller overvejende positive mens 22 % forholder sig neutrale. Anvendeligheden af de enkelte aktiviteter vurderer 76 % som positiv og 23 % forholder sig neutrale. Tilpasningen af de enkelte aktiviteter vurderes af 75 % som enten meget positiv eller overvejende positiv og 25 % forholder sig neutrale til dette spørgsmål og for opdelingen af aktivitetstyper er det 72 % der vurderer dette som positivt og 28 % er neutrale.

Tabel 11. Hvad er din vurdering af følgende elementer af aktivitetsdatabasen?

Spørgeskemaundersøgelsen tegner således et billede af aktivitetsdatabasen som et vellykket redskab der er nemt at navigere i og hvor instruktionerne og funktionaliteten står i højsæde. Det samme gælder for aktiviteterne der beskrives som anvendelige og hvor tilpasningsmulighederne fungerer.

Interviewpersonerne giver et tilsvarende billede af aktivitetsdatabasen. Her fremhæves især den nemme navigation og overskueligheden af databasen.

"Altså jeg synes det var nemt at finde rundt i. Det var meget overskueligt og det var også nemt at filtrere i det man gerne ville bruge. Ja, det var nemt at finde frem til det man skulle bruge. Jeg brugte hjemmesiden, som jeg bare satte op på tavlen så alle eleverne kunne følge med og se hvad der stod og det fungerede også meget godt, at det var meget nemt og overskueligt at se på. Der var ikke noget, som jeg tænker jeg synes skulle have været anderledes"

(Interview med ikke-workshopdeltager, 1).

Interviewpersonen fortsætter:

"Det så meget professionelt ud. det var meget lækkert. Det lignede de der undervisningsportaler de [eleverne] er vant til at se og sådan noget, så der var også noget genkendelighed for dem [...]. Det så meget fedt ud. Også at der var videoer undervejs. Altså at man kunne se videoer af aktiviteten og præsentationsvideoen inden [...]. Det gjorde det også meget nemt at finde rundt i"

(Interview med ikke-workshopdeltager, 1).

En anden interviewperson påpeger i den forbindelse særligt opdelingen og mængden af aktiviteter som positive aspekter ved aktivitetsdatabasen:

”Altså jeg synes, at det var nemt i forhold til, at jeg skulle ind og finde nogle aktiviteter, altså jeg skulle ikke en masse igennem i forhold til at finde noget til udskolingen. Det kunne jeg trykke på [kategorien ”udskolingen”] og finde noget til udskolingen, og der var så vidt jeg husker også noget med om det var noget fagligt jeg gerne ville gøre eller om det bare var med bevægelse [...]. Og så gav jeg mig til at læse de forskellige opgaver [aktiviteter] indtil jeg fandt noget, hvor jeg tænkte ej det kunne lige passe ind. Jeg synes, der var mange, selvom det var udskolingen”
(Interview med ikke-workshopdeltager, 6).

Mens en anden interviewperson fremhæver at materialerne bidrager til undervisernes muligheder for differentiering:

”Det gør [man] jo, at man hele tiden putter mere på. Og man kan altid tage lidt fra, så det med at gøre det forskelligt, så vi kan få alle med. Det er den måde, vi som lærere her på stedet tænker. Vi gør det forskelligt for at gøre det ens, og det kan være svært at forstå den tankegang, men det underbygger det her materiale bare rigtig meget”
(Interview med elevworkshopdeltager, 4).

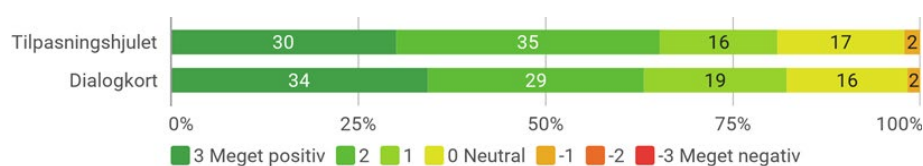
Aktivitetsdatabasen opfylder dermed i høj grad projektets mål om at skabe en aktivitetsdatabase der imødekommer lærere og pædagogers behov for lettilgængelige aktivitetsforslag.

Dialogkort og tilpasningshjul

Dialogkortene og tilpasningshjulet er blevet udviklet som redskaber der skal øge deltagelsesmulighederne og gøre de forskellige aktiviteter mere inkluderende.

På spørgsmålet om hvad deres vurdering af anvendeligheden af tilpasningshjulet er, svarer sammenlagt 65 % at de enten er meget positive eller positive mens 16 % er lettere positivt stemte, 17 % forholder sig neutrale og 2 % er lettere negativt stemte. Et lignende billede gør sig gældende for dialogkortene, hvor sammenlagt 63 % vurderer anvendeligheden af disse som enten meget positive eller positive, 19 % er lettere positivt stemte, 16 % vurderer dette som neutral og 2 % vurderer anvendeligheden heraf som lettere negativ.

Tabel 12. Hvad er din vurdering af anvendeligheden af følgende værktøjer

(n=236)

Til spørgsmålet om hvordan der er blevet arbejdet med indholdet fra workshops, skriver en af

respondenterne:

"De redskaber det følger med er super håndgribelige, og det er fedt med mulighederne for tilpasninger. Der er virkelig gennemarbejdet"
(Svar i åbent spørgsmål).

Vurderingen af de to specifikke redskabers anvendelighed er således overvejende positiv blandt spørgeskemaundersøgelsens deltagere. I den forbindelse er det interessant at se nærmere på interviewpersonernes holdninger til tilpasningshjulet og dialogkortene. De interviewpersoner der har anvendt og brugt dialogkortene, beskriver disse som et redskab der bidrager til elevernes refleksion over egne og andres styrker og som i nogle tilfælde kan fungere som motivationsfaktor der hjælper eleverne med at udpege egenskaber som de kan arbejde med.

"Jamen, i forhold til dialogkortene, så synes jeg, det er rigtig rart det her med at det er et redskab til at få eleverne til at reflektere over, hvad det er for nogle egenskaber der bliver bragt i spil, når de laver de her bevægelsesaktiviteter? Hvad er det for en rolle, de har i den her bevægelsesaktivitet? Det giver måske også nogle et skub omkring "hvor er det, jeg skal blive bedre? Jeg er måske ikke så modig, [...] det kunne jeg faktisk godt tænke mig blev mit kort næste gang, at jeg kunne være den der fik det eller deltog med mod"

(Interview med elevworkshopdeltager, 5)

Interviewpersonen fortæller videre:

"Jamen, jeg tænker jo at man kan bruge dialogkortene til at få italesat hvad det er eleverne kan. Altså hvad er deres styrker? Og det er jo også det Heidi og Karla lige præcis præsenterer for os, men derudover er der også noget omkring at de lærer at reflektere over dem selv og hvilken deltagelse de gør i en leg eller en bevægelsesaktivitet. Og det er jo noget som er med til at danne mennesker, at vi lærer at reflektere. Og der er dialogkort en rigtig god vej til at træne det hos mellemtrinnets elever"

(Interview med elevworkshopdeltager, 5).

Her beskrives dialogkortene altså som redskab til elevernes dannelse. Det er netop dannelsesaspektet, der også af en anden interviewperson fremhæves som en væsentlig pointe ved dialogkortene:

"Jamen dialogkortene er jo gode til at sætte fokus på, hvad vi som mennesker skal arbejde hen imod. En ting er, at vi her i skolen skal kigge på det faglige, men vi skal også kigge på dannelsen, og der er dialogen en vej derhen. Altså man skal kunne se hinandens styrker og svagheder og fokusere på styrkerne. Vi får tit vores svagheder at vide, men hvorfor ikke sætte fokus på styrkerne i stedet for? Det kan godt være man ikke er god til den ene ting, så er man måske god til noget andet. Og det er det, som dialogkortene er gode til også i konkrete situationer. Hvad skete der i denne her situation? Hvad for nogle styrker var fremme der? Hvordan kan vi få snakket ind i, at det ligesom er styrken vi snakker frem, frem for svagheden"

(Interview med elevworkshopdeltager, 4).

En anden interviewperson beskriver at dialogkortene også er velegnede som redskaber i forbindelse med ikke-bevægelsesprægede aktiviteter. På den måde er deres brug ikke begrænset til bevægelsesaktiviteter og de kan indsættes i mange forskellige sammenhænge.

”Men dialogkortene de kan så også bruges alle andre steder, hvor der er gruppearbejde, altså ikke hvor der er bevægelse inddraget, men hvor der er den eller den anden slags gruppearbejde om et eller andet fagligt emne, så kan man jo altid inddrage de her dialogkort. Men ikke, ikke noget jeg synes der var specifikt bevægelses-agtigt altså”
(Interview med ikke-workshopdeltager, 3).

For både dialogkort og tilpasningshjul gælder at det særligt er workshopdeltagerne der har fået øje på hvad disse kan bruges til. Dette er desværre i mindre grad tilfældet for de interviewpersoner der ikke har deltaget i workshops. Her handler det mest om hurtigt og effektivt at finde nogle aktiviteter, der kan bruges til undervisningen.

”Jeg så noget med dialogkort, men det var ikke sådan at jeg lige [...]. Som lærer har man nogle gange bare travlt [...]. Det var nemt at finde rundt i, men det var ikke sådan, at jeg undersøgte hjemmesiden nærmere, og hvad der ellers var for ligesom at orientere mig. Det var sådan: ”Altså jeg skal lige bruge noget bevægelse” og så ind og kigge målrettet”
(Interview med ikke-workshopdeltager, 2).

En anden interviewperson beskriver at brugen af dialogkortene er for tidskrævende og at vedkommende derfor ikke vil bruge disse hver gang der er blevet lavet bevægelsesaktiviteter selvom de grundlæggende betragtes som meningsfulde.

”Dialogkortene kan jeg godt se et formål med. Jeg tror ikke jeg vil bruge dem til alle bevægelser. For det er fint nok at kunne sidde og tale om styrker og sådan noget. Men det er tidskrævende at skulle sidde og gøre den del også efter at man har brugt tid på en bevægelse. Tilpasningshjulet. Altså det er fint nok værktøj, men det er jo noget, man som lærer er vant til at gøre, uanset hvilken aktivitet jeg skal lave i min undervisning, uanset hvordan jeg planlægger min undervisning, så står man altid i en situation lige inden [undervisningen], hvor man er nødt til at tilpasse sig til den gruppe elever, der er mødt op i skolen den dag”
(Interview med ikke-workshopdeltager, 7)

Tilpasningshjulet beskrives i ovenstående som et redskab til inklusion af forskellige elevgrupper men interviewpersonen fremhæver også at denne tilpasning er noget der foregår kontinuerligt når undervisningen skal planlægges uanset om man gør brug af tilpasningshjulet eller ej. Som lærer er man nødt til hele tiden at justere sin undervisning for at få alle elever med.

En lærer fremhæver at vedkommendes elevgruppe er så ”særlig” at tilpasningshjulet ikke vil kunne hjælpe i forhold til planlægningen og tilrettelæggelsen af bevægelsesaktiviteter.

”Tænker ikke at den elevgruppe jeg har, har mulighed for at deltage eller udøve de

aktiviteter jeg er blevet præsenteret for - selvom jeg bruger tilpasningshjulet"
(Interview med workshopdeltager, 2).

I dette tilfælde drejer det sig om en lærer ved en specialskole og vedkommende er derfor særlig udfordret i forhold til at kunne tilpasse aktiviteter til alle elever.

Som det fremgår af nedenstående, er der også interviewpersoner der vurderer tilpasningshjulet som et redskab der kan bidrage til evalueringen af hvorvidt alle elever har mulighed for at deltage i en aktivitet.

"Ja, og så er det også et spørgsmål om at tilbyde muligheder. Altså jeg ved, at Heidi og Karla har et tilpasningshjul, hvor man som lærer kan sætte sig ned og planlægge aktiviteten og måske evaluere på den: "Nu har jeg lavet den her bevægelsesaktivitet. Jeg havde 5 børn der ikke var med - der sad ude og lige pludselig sad der 7, fordi de andre tænkte, at det også var okay, at de ikke måtte være med. Hvad kan jeg gøre næste gang for at tilpasse legen, så jeg har alle med?" Det er jo et spørgsmål om at turde at evaluere på egen undervisning og tænke, at bevægelsesaktiviteter også er en del af undervisningen"

(Interview med workshopdeltager, 5).

Tilpasningshjulet som evalueringsredskab fremhæves også af en af respondenterne i et åbent spørgsmål:

"Det har givet inspiration til at korrigere allerede igangværende aktiviteter"
(Svar på åbent spørgsmål).

Aktivitetsdatabasen og dets redskaber vurderes således overvejende positivt af de adspurgte og særligt aktivitetsdatabasen beskrives som tilgængelig og overskuelig. Datamaterialet tyder dog også på at det særligt er de undervisere og det pædagogiske personale der har deltaget i workshops der er begejstrede for dialogkortene og tilpasningshjulet mens de lærere der er blevet interviewet og som ikke har deltaget i workshops i mindre grad anvender disse redskaber.

5.3 Deltagernes oplevelser og vurderinger af aktiviteterne

I det følgende vil nogle af de aspekter som informanterne lægger vægt på i deres beskrivelser af de aktiviteter de har arbejdet med, blive fremhævet.

Humor, fællesskab og trivsel

Et væsentligt aspekt som informanterne nævner i forbindelse med aktiviteterne, er at de højner humøret og derigennem skaber en atmosfære i klassen der bidrager til trivsel blandt eleverne.

"Ja, jeg synes man især kan nævne skyggespillet, fordi det netop bringer humoren ind. Jeg synes meget af elevernes skolegang er meget sådan: Så skal de kunne det, så skal de kunne det, så skal de kunne det. Men jeg synes dannelse er lige så vigtig. Altså det er lige så vigtigt at blive dannet som menneske og hvordan gør vi det sammen i en situation? Og det synes jeg materiale er godt til, altså det der med at bringe humoren ind og lad os

være sammen, også når det hele skal gå op i matematik og faglige ting. Altså det er lige så vigtigt at være menneske. Det synes jeg det skal vægtes på samme niveau"
(Interview med elevworkshopdeltager, 4).

I det følgende citat er det både humoren og genkendeligheden i aktiviteten der fremhæves som positive og som gavnlige for elevernes engagement. Det er aktiviteten "1, 2, 3" der refereres til.

"[...]Den havde de det meget sjovt med også fordi den mindede om noget af det der de laver i matematik med bomlege med tabellerne, hvor de ikke må sige et bestemt tal. Så der var noget genkendelighed i legen"
(Interview med ikke-workshopdeltager, 1).

Flere af interviewpersonerne nævner bevægelsesaktiviteternes bidrag til at særligt de elever der befinder sig i udsatte positioner eller som "plejer" at være mindre deltagende i undervisningen. Disse får gennem deltagelse i bevægelsesaktiviteter mulighed for at opdage og vise nogle af deres stærke sider.

"Jeg har et barn som er født meget, meget, meget for tidligt, som altid har sagt: "Jeg kan ikke finde ud af det. Jeg kan ikke finde ud af det", og hun sagde også i dag, da du kom "Ej, jeg kan altså ikke finde ud af det. Det har jeg ikke forstand på". [...] På grund af det her med bevægelsen, så har jeg kunnet give hende en rolle og sige: "Det er dig, der styrer legen. Det er dig, der står med ordene. Det er dig der...". "Hvad så hvis jeg ikke helt ved hvordan?" Så siger man: "Det ved du, ellers så spørger du bare". Så det er den måde hun shiner på"
(Interview med workshopdeltager, 8).

På den måde er bevægelsesaktiviteterne med til både at bryde gamle mønstre hos elever og samtidig fremme fællesskabsfølelsen blandt eleverne. Som en af de interviewede udtaler:

"Det var jo tydeligt, at det det var godt for fællesskabet [...], at de bare blev sammensat på kryds og tværs i klassen. At de får lov til lige at vise nogle andre sider end dem de er vant til, og der kan også lige pludselig være nogen som man måske ikke havde forudset ville have en styrke, vise en styrke og som klassekammeraterne måske ikke lige havde forudset, at det her, det var nogen der kunne brilliere i"
(Interview med ikke-workshopdeltager, 7).

Trivselsaktiviteter vs. de fagfaglige aktiviteter

I den forbindelse nævnes særligt trivselsaktiviteterne som aktiviteter der understøtter fællesskabsfølelsen og det er også dem der generelt fremhæves som de aktiviteter der er nemmest at bruge. Som en af de interviewede beskriver:

"Om ikke andet så kan jeg også kun anbefale, at man laver trivselsbevægelserne, også som klasselærer. At man tvinger dem ud i nogle andre fællesskaber end dem, som de måske er vant til - at lave grupperne på kryds af klassen, på kryds af de elevgrupper, som de måske selv havde valgt. Så som trivselsaktiviteter og som klasselærer, så tror jeg, jeg kunne finde på at bruge dem. Som dansklærer og matematiklærer kunne det blive mere udfordrende"

(Interview ikke-workshopdeltager, 7).

De fagfaglige aktiviteter derimod beskrives som nogen der kræver mere forberedelse af de interviewede.

"Så jeg bruger meget dem som de også havde med på vores workshops, af de måske mere trivselsagtige, frem for lige de faglige. Det kræver lidt mere, hvis jeg skal have et eller andet fag med ind i det"

(Interview med workshopdeltager, 3).

5.4 Udfordringer i forbindelse med bevægelsesaktiviteter

Både respondenter og interviewpersoner blev spurgt om, hvad de oplever som de største udfordringer med at inkludere elever med særlige behov i bevægelsesaktiviteter. Svarene på spørgsmålet er mangfoldige men handler primært om strukturelle udfordringer som tid, sted og rammer. En af de interviewede beskriver et generelt pres om at skulle nå en masse i undervisningen ud over det normale indhold. Som konsekvens heraf bliver bevægelse nedprioriteret:

"I skolen skal vi have alle de ting med. Jeg synes jo vi er blevet pålagt den ene ting efter den anden ting, som skal ind i vores undervisning udover den normale undervisning, så er der lige pludselig alle mulige andre ting og det kan godt være svært at huske det hele. Det kan godt være svært at få bevægelse ind som en naturlig del af undervisningen, fordi der er så mange andre faktorer, som vi også skal huske. Altså det er ikke kun bevægelse vi har. Vi har jo også undervisning i trafik, lærere og samarbejde, teamsamarbejde og alle mulige andre ting, som påvirker det. Og det kan godt gøre det rigtig svært"

(Interview med workshopdeltager, 2).

Flere interviewpersoner fremhæver også elevernes deltagelsesmuligheder som udfordringer i forhold til at inddrage bevægelsesaktiviteter i undervisningen. Særligt på mellemtrinnet og i udskolingen, er elevernes optagethed af ikke at fremstå som fejlbarlige en faktor der kan have indflydelse på hvorvidt alle tør deltage i bevægelsesaktiviteter:

"Jeg tror, det der med at man helst ikke vil se dum ud. Altså, hvis jeg havde lavet den nede i fjerde – dem har jeg til musik og kristendom – der havde det været en helt anden grad af deltagelse, for der er det stadigvæk ufarligt, men her: hvis man er pige så synes man måske, eller det tror jeg nogle af dem i hvert fald synes, at det var sådan lidt barnligt at stå der i planke og skulle klappe hinanden over fingrene, og det var også lidt hårdt og man vil helst ikke være den der ikke kan finde ud af det, for det er lidt sejere bare at sætte sig ned og sige: "det orker jeg ikke", ikk? Så der tror jeg at det måske skulle have været i en ramme af idrætsundervisningen for at få dem til at gøre den leg. Men de andre var med, også fordi det var så ligetil at gøre"

(Interview med ikke-workshopdeltager, 1)

Her og i de to følgende citater handler det primært om elevernes frygt og manglende mod til at bruge deres kroppe som gør det vanskeligt for lærerne at implementere bevægelsesaktiviteter i undervisningen.

”At der måske er nogen, der er lidt bange, for at bruge deres krop. De kan godt være flove over at skulle stille sig op sådan, og lave et hop eller mime et ordspog. Det tror jeg det måske er den største [udfordring]. Måske er det også en stor udfordring, at de ikke er vant til at lave bevægelser, så når de så får lov til at komme op i fællesrummet [bevægelsesaktiviteterne blev udført i et stort fællesrum på skolen], som de gjorde i dag, og lave sådan lidt mere løse aktiviteter, at det kan være svært for dem, at være i det, når de er vant til at sidde på deres stol og bevægelse [...] bliver lavet på den måde, at de får pause udenfor på egen hånd. At det er noget mere styret bevægelse”
(Interview med ikke-workshopdeltager, 3).

Men det handler også, som nævnt tidligere, i høj grad om manglende tid til at kunne forberede, planlægge og gennemføre bevægelsesaktiviteter med en stor flok af elever:

Det er jo det her med, at hvis man er en voksen omkring 20-28 børn, og der er et barn, der ikke har lyst til at deltage i den her aktivitet, der kræver det, at man har nogle redskaber til lige at sige, ”jamen, hvorfor vil du bare ikke være med?”. OK, barnet vil ikke holde i hånden, så kan vi bruge Heidi og Karlas meget fine differentiering omkring at have de her rør, som børnene kan holde i hånd med i stedet for. Så de ikke får den fysiske berøring, men så de holder på et rør i stedet for”
(Interview med elevworkshopdeltager, 5).

Interviewpersonen italesætter her specifikt aktiviteternes differentieringsmuligheder som et væsentligt element til at imødekomme nogle af de udfordringer der kan opstå i forbindelse med inddragelsen af bevægelsesaktiviteter i undervisningen.

6. Sammenfatning

Med projektet *Bevægelse for Alle* og de dertil hørende redskaber og værktøjer har projektgruppen skabt en platform der ikke bare gør det nemmere for lærere og pædagoger at bruge bevægelse i undervisningen men som også gør det nemmere at inddrage alle børn i bevægelsesaktiviteter. Som evalueringen har vist tilkendegiver størstedelen af workshopdeltagerne at de efter deltagelse i projektet i højere grad arbejder med bevægelsesaktiviteter. I den forbindelse nævnes muligheden for at tilpasse aktiviteterne til forskellige elevgrupper som en særlig force ved projektet. Det samme gør sig gældende for spørgsmålet om hvorvidt deltagerne har fået ny viden om inklusion af børn med særlige behov i bevægelsesaktiviteter. Workshopperne fremhæves som yderst givtige med hensyn til formidlingen af denne viden og oplægsholderne får især ros for deres engagement, energi og evnen til at skabe en positiv atmosfære. Projektet har dermed i høj grad opfyldt sit mål om at udbrede viden og værktøjer til inklusion af børn og unge med særlige behov i bevægelsesaktiviteter.

7. Bilag

7.1 Interviewguide til interviews med foregående observation

Formål: At dokumentere deltagernes erfaringer med materialer og aktivitetsdatabasen

	Formål / evaluerings spørgsmål	Interviewspørgsmål
Intro	Præsentation – skabe en god stemning	<p>1000 tak fordi jeg måtte deltage i observationen. Det har været meget interessant.</p> <p>Formålet med vores snak nu er at afdække projektdeltagernes vurderinger, holdninger og brug af BFAs materialer og aktiviteter. Interviewet vil tage ca. 20-30 min. og der er ikke nogen rigtige eller forkerte svar.</p> <p>Dine svar vil blive behandlet anonyme, dvs. at der ikke er nogen der vil kunne føre svarene tilbage til dig.</p> <p>Interviewet optages for at gøre det nemmere at sammenfatte efterfølgende.</p> <p>Har du spørgsmål?</p>
Åbent spørgsmål	Få de temaer og oplevelser som deltagere oplever som de vigtigste frem	<p>Hvordan oplever du BFAs hjemmeside/aktiviteter og materialer overordnet? Hvad fungerer, hvad fungerer mindre godt?</p> <ul style="list-style-type: none"> - tilgængelighed - opbygning - udvalg af aktiviteter og materialer - didaktisering/vejledning

Brugen af redskaber og materialer	Hvordan opleves materialer og hvordan benyttes de	<p>Jeg kunne se, at du i dag gjorde eller brugte [....]. Hvad fik dig til at vælge netop de aktiviteter? Kan du fortælle om dine didaktiske overvejelser i den forbindelse? Brugte du tilpasningshjulet til planlægningen? Hvordan?</p> <p>Kan du sætte ord på elevernes reaktioner? Hvordan har eleverne ellers taget imod aktiviteterne?</p> <p>Er det typisk for klassen at reagere sådan på bevægelsesaktiviteter? Hvis ja, hvordan? Hvis nej, hvordan?</p>
Alle børn med	Deltagernes oplevelse af at arbejde med at få alle børn med i bevægelsesaktiviteter.	<p>Hvilke udfordringer oplever du som de væsentligste ved at få alle børn med i bevægelsesaktiviteter?</p> <p>Har BFAs bevægelsesaktiviteter og database bidraget med noget nyt til at arbejde med nogle af de udfordringer du oplever? Hvis ja, hvordan?</p> <p>Hvilke udfordringer står tilbage?</p>
Afsluttende opsamling	Opfølgning	Er der noget du synes vi ikke har talt om og som du synes er vigtigt at få givet videre til projekt-teamet?

7.2 Interviewguide til interviews med deltagere uden foregående observationer

Formål – at dokumentere deltagernes erfaringer med materialet fra workshopperne og aktivitetsdatabasen

	Formål / evaluerings spørgsmål	Interviewspørgsmål
Intro	Præsentation – skabe en god stemning	<p>Velkommen – jeg hedder...</p> <p>Formålet med vores snak i dag er at afdække projektdeltagernes vurderinger, holdninger og brug af BFAs materialer og aktiviteter.</p> <p>Interviewet vil tage ca. 20-30 min. og der er ikke nogen rigtige eller forkerte svar.</p> <p>Dine svar vil blive behandlet anonyme, dvs. at der ikke er nogen der vil kunne føre svarene tilbage til dig.</p> <p>Interviewet optages for at gøre det nemmere at sammenfatte efterfølgende.</p> <p>Har du spørgsmål?</p> <p>Vil du kort præsentere dig selv?</p>
Åbent spørgsmål	Få de temaer og oplevelser som deltagere oplever som de vigtigste frem	Hvordan har du oplevet at være med i projektet <i>Bevægelse for Alle</i> ?
Brugen af redskaber og materialer	Hvordan opleves materialer og hvordan benyttes de	<p>Hvordan har du brugt de materialer der har været en del af workshopperne/ligger på hjemmesiden?</p> <p>Kan du give eksempler på det?</p> <p>Er der noget du synes har været særligt brugbart</p> <p>Er der noget du synes har været irelevant for dig eller som har været svært at bruge?</p> <p>Hvad er din oplevelse af aktivitetsdatabasen?</p> <p>Dialogkortene?</p> <p>Tilpasningshjulet?</p> <p>[hav gerne de forskellige redskaber parat og vis dem frem for at gøre det nemmere at forholde sig til disse]</p> <p>Er der noget du har savnet?</p> <p>Hvordan kan materialerne/redskaberne gøres endnu bedre?</p>

Workshops	Deltagernes oplevelse af kurset	<p>Hvordan oplevede du workshopperne?</p> <p>Var der dele af workshopperne som du synes var særlig brugbare? Hvad husker du allerbedst?</p> <p>Var der dele af workshopperne, som du synes var irrelevante eller ikke brugbare for dig?</p>
Implementering	Hvordan oplever deltagerne at arbejde med kursets indhold i dagligdagen – kan det implementeres?	<p>Hvordan har du arbejdet med workshoppernes indhold i praksis?</p> <ul style="list-style-type: none"> - Er der aktiviteter du særligt har gjort brug af? - Hvad ved denne aktivitet har gjort at du har brugt den? <p>Kan du give eksempler på situationer, hvor du har anvendt materialer eller indhold fra workshopperne?</p> <p>Hvordan gik det?</p> <p>Hvordan har eleverne taget imod aktiviteterne? Evt. hvilke forandringer kan du mærke siden du er begyndt at bruge aktiviteter og materialer fra BFA?</p> <p>Hvordan har workshop-forløbet påvirket din forståelse af inklusion ift. at få alle elever med i bevægelsesaktiviteter?</p> <p>Ændret noget ift. din tilrettelæggelse eller andre aspekter?</p>
Alle børn med	Deltagernes oplevelse af at arbejde med at få alle børn med i bevægelsesaktiviteter.	<p>Hvilke udfordringer oplever I som de væsentligste ved at få alle børn med i bevægelsesaktiviteter</p> <p>Har indsatsen bidraget til at løse udfordringerne?</p> <p>Hvilke udfordringer står tilbage?</p>
Afsluttende opsamling	Opfølgning	Er der noget du synes vi ikke har talt om og som du synes er vigtigt at få givet videre til projekt-teamet?

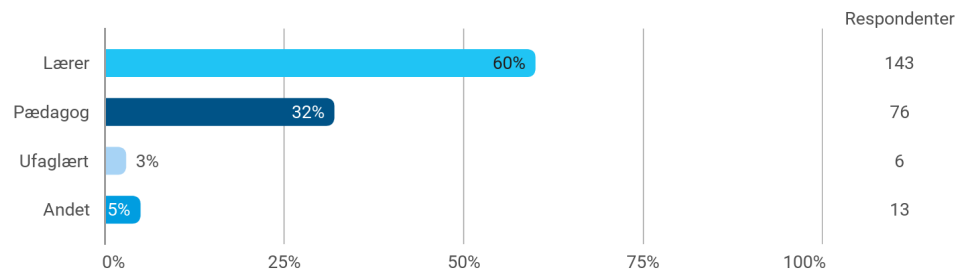
7.3 Observationsguide

Formål _____	
Dato _____ Tidsramme _____	
Sted _____	
Deltagere _____	
Fokus _____	

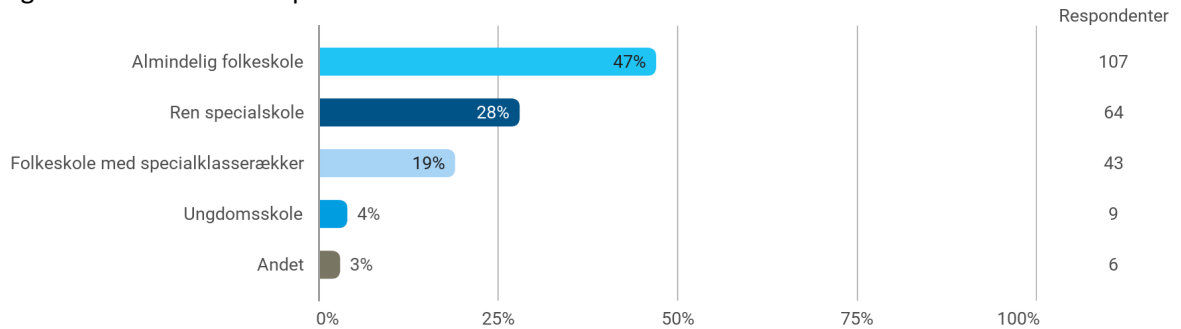
Deskriptive feltnoter	Refleksive feltnoter
<p>Hvilke aktiviteter og hvordan bruges de? Hvordan reagerer eleverne? Hvilken sammenhæng indgår aktiviteterne i?</p>	

7.4 Tabelrapport

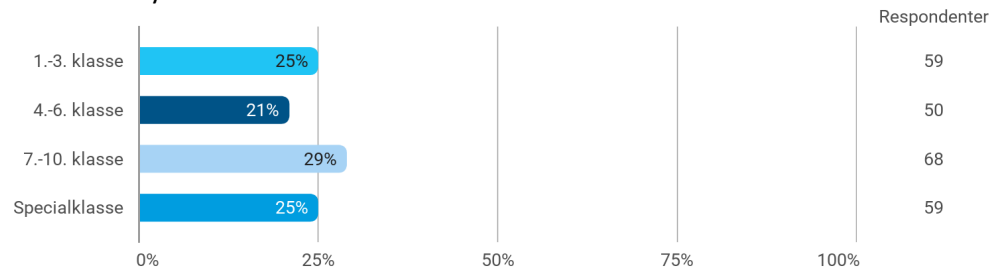
Er du uddannet

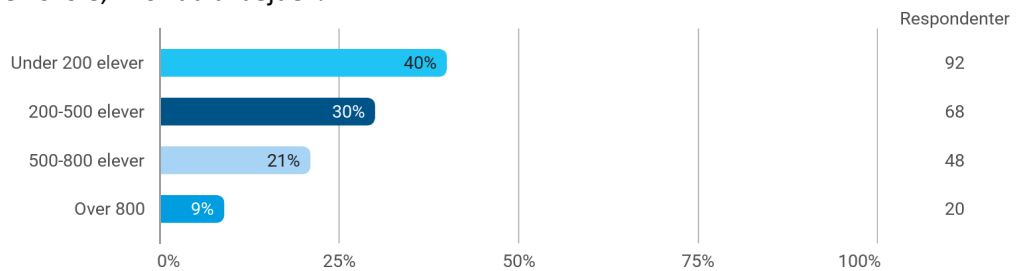
Hvilken slags skole underviser du på?

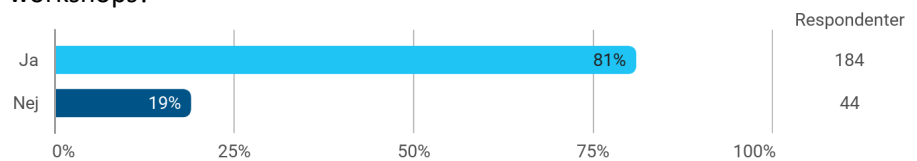
Hvilket klassetrin er du primært tilknyttet?

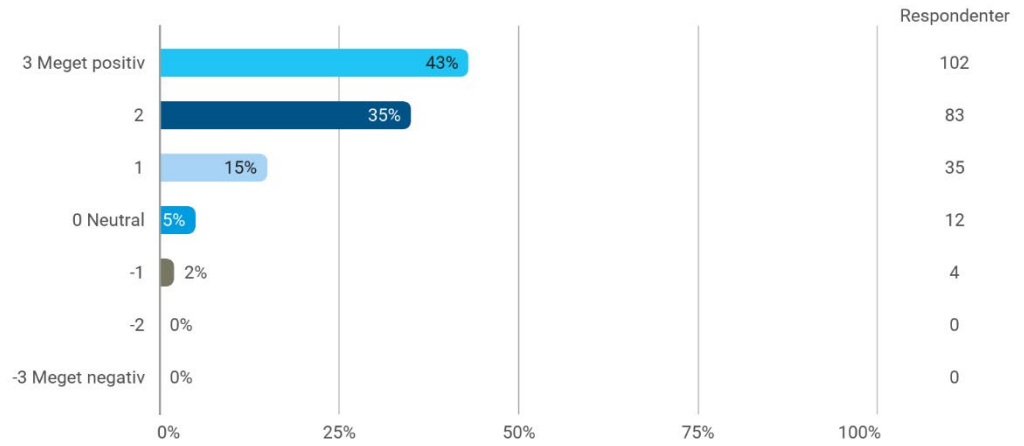
Hvad er elevtallet på den skole, hvor du arbejder?

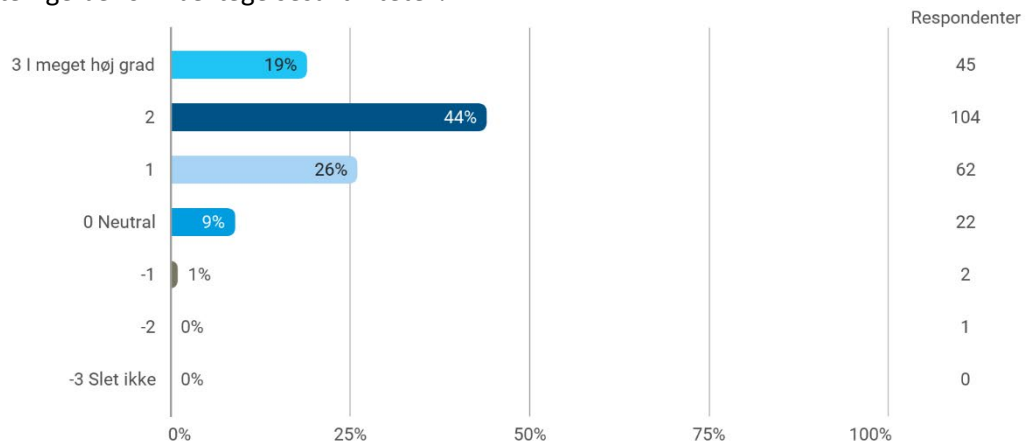
Har du deltaget i begge projekt-workshops?

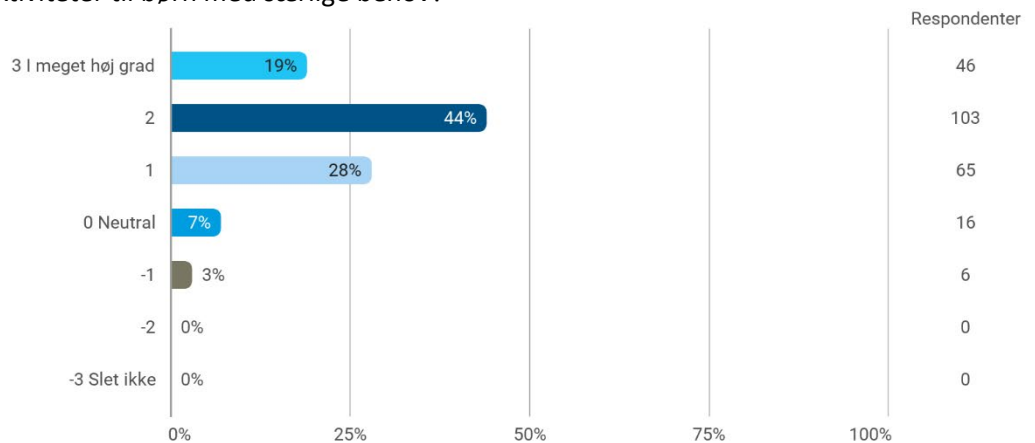
Hvad er din overordnede vurdering af den eller de workshop(s), du har deltaget i??

Hvad er dit udbytte af den eller de workshop(s) du har deltaget i?? - Har du fået ny eller mere viden til at inkludere børn med særlige behov i bevægelsesaktiviteter?

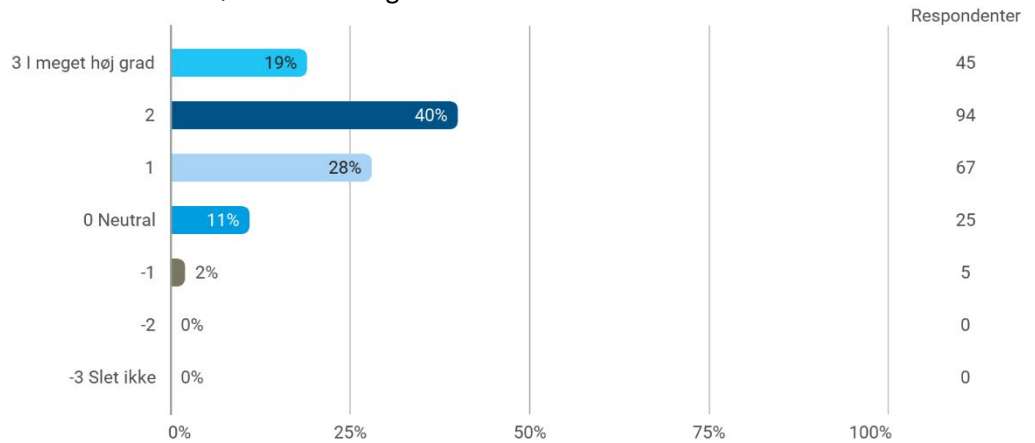

Hvad er dit udbytte af den eller de workshop(s) du har deltaget i?? - Har du fået ny eller mere viden til at tilpasse bevægelsesaktiviteter til børn med særlige behov?

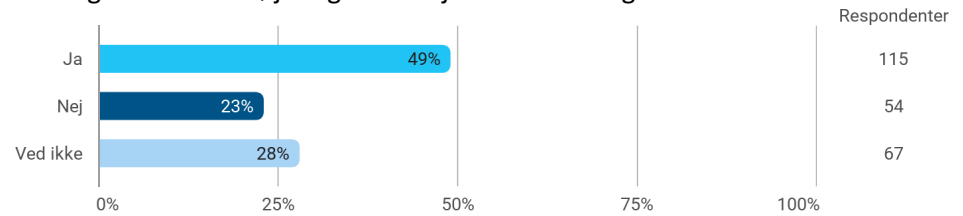

Hvad er dit udbytte af den eller de workshop(s) du har deltaget i?? - Har du fået ny eller mere viden til at

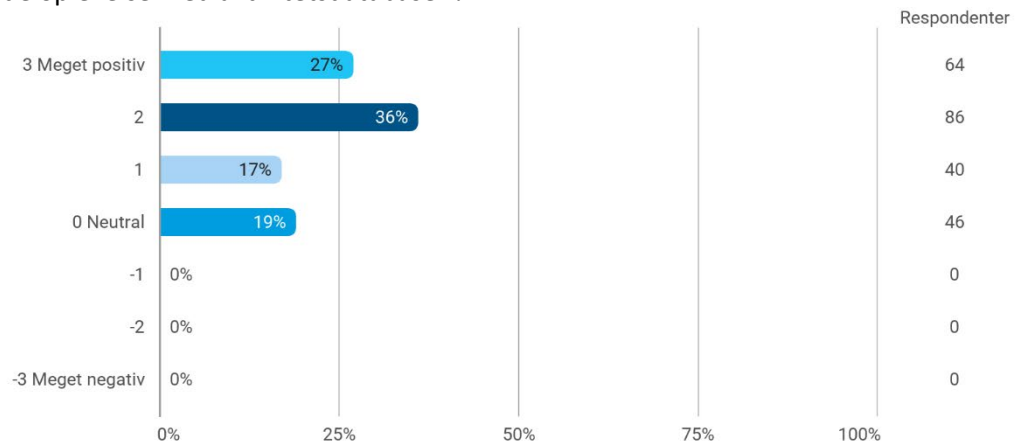
rammesætte bevægelsesaktiviteter til børn med særlige behov?

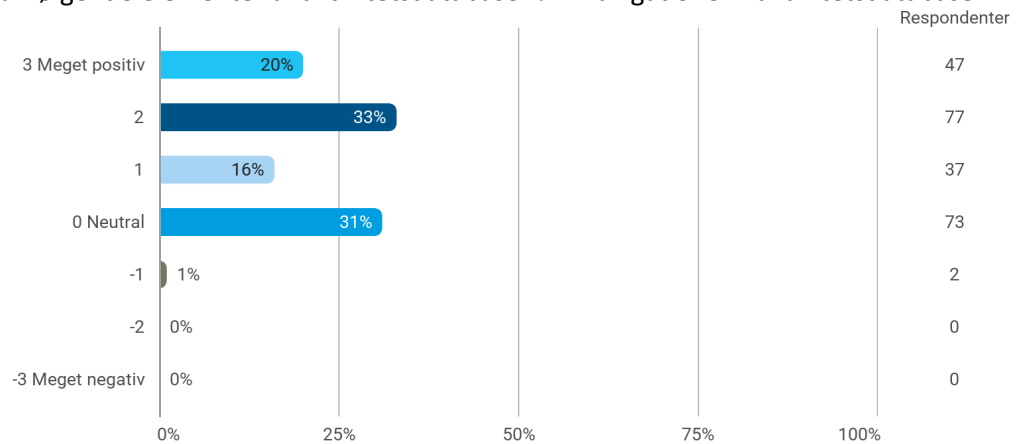
Har din deltagelse i projektet bidraget til at du i højere grad arbejder med bevægelse?

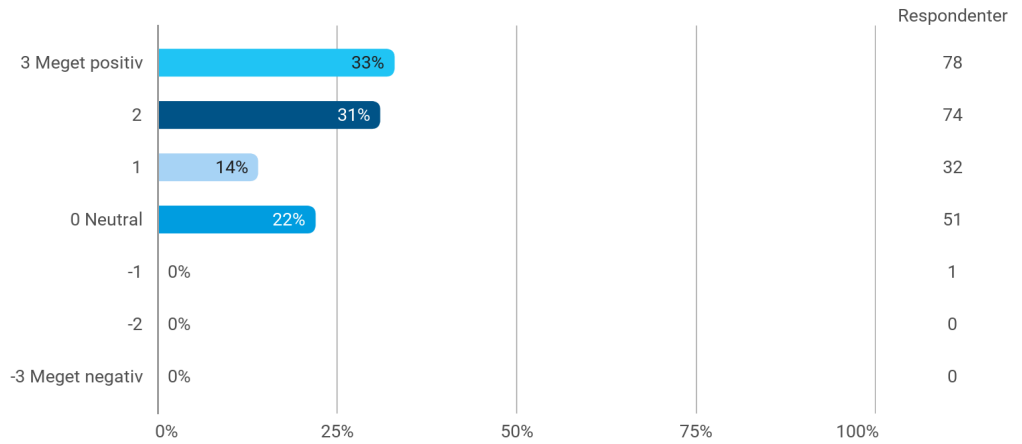
Hvad er din overordnede oplevelse med aktivitetsdatabasen?

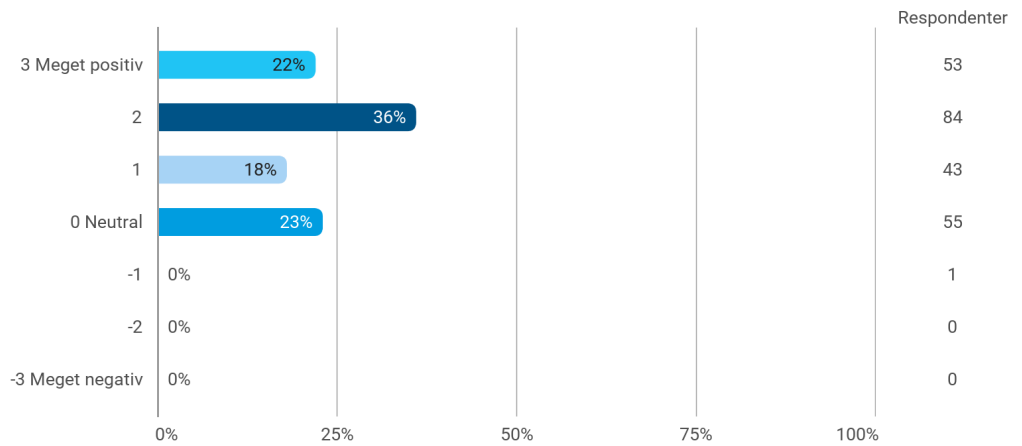
Hvad er din vurdering af følgende elementer af aktivitetsdatabasen? - Navigationen i aktivitetsdatabasen

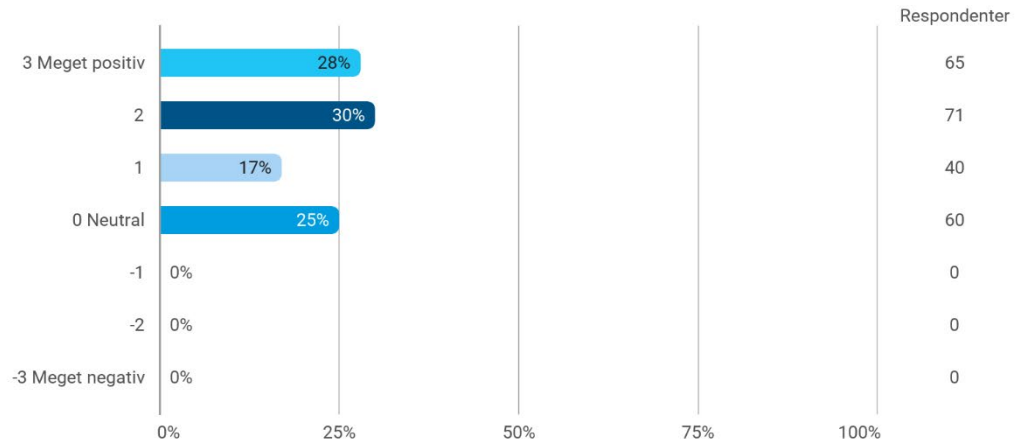
Hvad er din vurdering af følgende elementer af aktivitetsdatabasen? - Instruktionerne på de enkelte aktiviteter

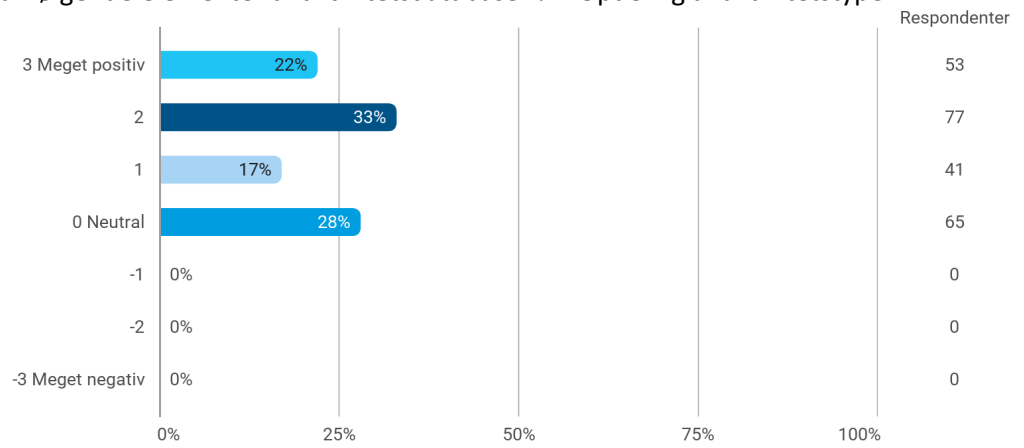
Hvad er din vurdering af følgende elementer af aktivitetsdatabasen? - Anvendeligheden af de enkelte aktiviteter

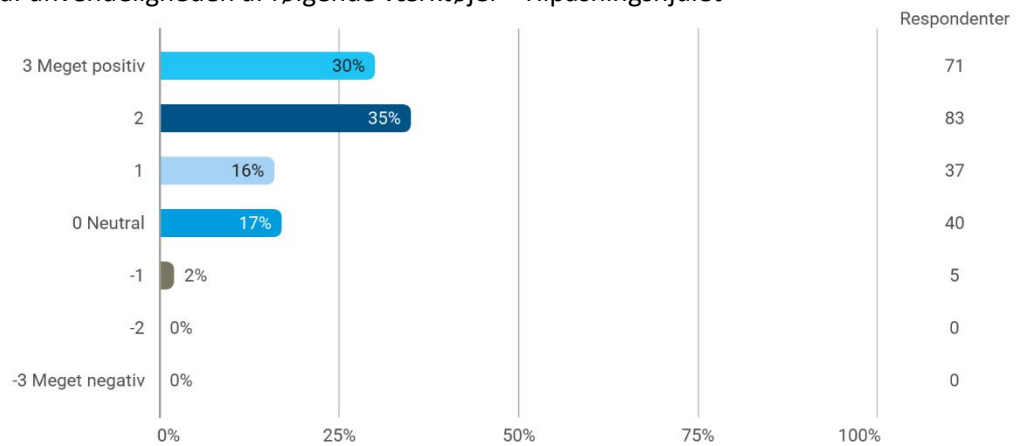
Hvad er din vurdering af følgende elementer af aktivitetsdatabasen? - Tilpasningen af de enkelte aktiviteter

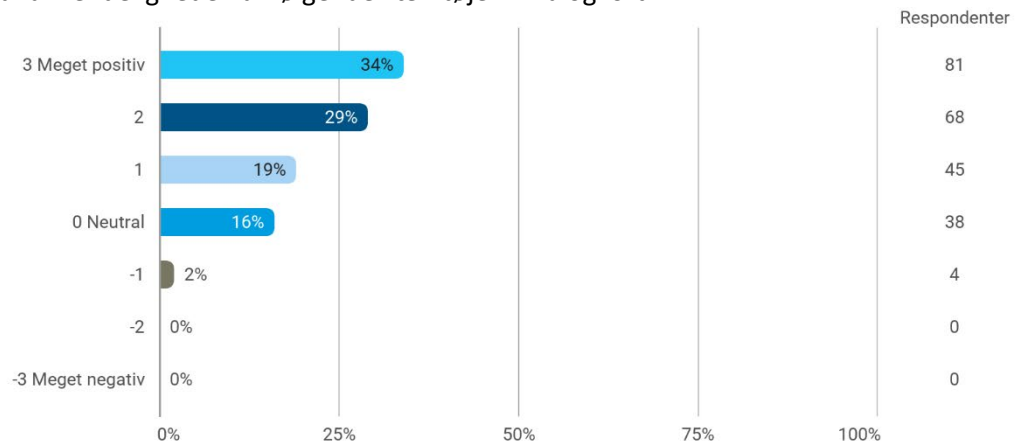
Hvad er din vurdering af følgende elementer af aktivitetsdatabasen? - Opdeling af aktivitetstyper

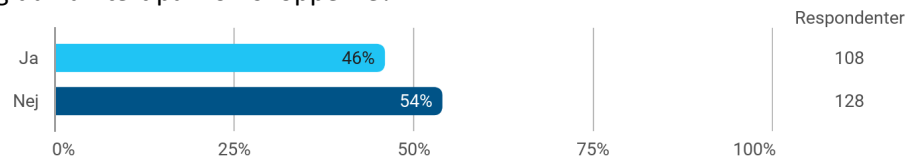
Hvad er din vurdering af anvendeligheden af følgende værktøjer - Tilpasningshjulet

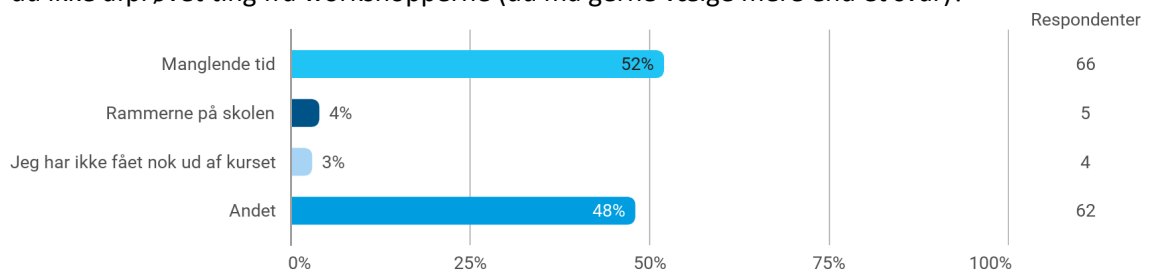
Hvad er din vurdering af anvendeligheden af følgende værktøjer - Dialogkort

Har du afprøvet nogle af de ting du har lært på workshopperne?

Hvorfor har du ikke afprøvet ting fra workshopperne (du må gerne vælge mere end et svar)?

Hvad har du afprøvet fra workshopperne (du må gerne vælge mere end et svar)?

